

**PUNYASHLOK AHILYADEVI HOLKAR SOLAPUR
UNIVERSITY, SOLAPUR**

Name of the Faculty: Humanities

Syllabus: Political Science

Name of the Course: B.A. III (Semester V & VI)

With effect from: June- 2021

Preamble:

The University Grants Commission (UGC) has initiated several measures to bring equity, efficiency and excellence in the Higher Education System of country. The important measures taken to enhance academic standards and quality in higher education include innovation and improvements in curriculum, teaching learning process, examination and evaluation systems, besides governance and other matters. The UGC has formulated various regulations and guidelines from time to time to improve the higher education system and maintain minimum standards and quality across the Higher Educational Institutions (HEIs) in India. The academic reforms recommended by the UGC in the recent past have led to overall improvement in the higher education system. However, due to lot of diversity in the system of higher education, there are multiple approaches followed by universities towards examination, evaluation and grading system. While the HEIs must have the flexibility and freedom in designing the examination and evaluation methods that best fits the curriculum, syllabi and teaching-learning methods, there is a need to devise a sensible system for awarding the grades based on the performance of students. Presently the performance of the students is reported using the conventional system of marks secured in the examinations or grades or both. The conversion from marks to letter grades and the letter grades used vary widely across the HEIs in the country. This creates difficulty for the academia and the employers to understand and infer the performance of the students graduating from different universities and colleges based on grades. The grading system is considered to be better than the conventional marks system and hence it has been followed in the top institutions in India and abroad. So it is desirable to introduce uniform grading system. This will facilitate student mobility across institutions within and across countries and also enable potential employers to assess the performance of students. To bring in the desired uniformity, in grading system and method for computing the cumulative grade point average (CBCS) based on the performance of students in the examinations, the UGC has formulated these guidelines.

Objective of the Course:-

- 1) The course aims to introduce the structure and policy of Maharashtra Government, Panchayat Raj Sansthas and Local Self Government. It also focuses on to understand local and state level politics and the essentials skills of political analysis required to participate actively in political debates.

- 2) The course aims to introduce certain key aspects of conceptual analysis in modern political theory and the skills required to engage in debates surrounding the application of the modern concepts.
- 3) This Course is designed to give students a sense of some important theoretical approaches to understand international relations; a history from 1945 onwards to the present; and an outline of the evolution of Indian foreign policy since independence and its possible future trajectory.
- 4) The course aims to introduce the structures and politics of United Kingdom, USA and Switzerland. It also focuses on to understand the politics in all these governments comparatively and to know the principles of good governance.
- 5) This paper aims to introduce the concepts, ideas and theories that developed in Western country. It also highlights the main sources of the western political tradition. It focuses on key thinkers from modern times to understand their seminal contribution to the evolution of political theorizing in western country It critically assesses their contribution and explains their relevance to contemporary times. It emphasizes on the distinctive contribution of western thinkers to political theorizing and the relative autonomy of Western Political Thought.

Course Outcome:

- 1) Students will have a summary understanding of formation of Sanyukta Maharashtra & determinants of politics of Maharashtra.
- 2) Develop a deeper understanding of the structure and policy of Maharashtra Government.
- 3) Develop a deeper understanding of the structure and policy of Panchyat Raj Sansthas and Local Self Government.
- 4) Develop a deeper understanding of the structure and policy of Maharashtra Government, Panchyat Raj Sansthas and Local Self Government.
- 5) Develop a deeper understanding of the concepts in modern political theory.
- 6) Students will apply certain key aspects of conceptual analysis in modern political theory.
- 7) To understand some important theoretical approaches in international relations & a history from 1945 onwards to the present.
- 8) To evaluate the foreign policy of Indian since independence and its possible future trajectory.

- 9) Develop a deeper understanding of the structures and politics of United Kingdom, USA and Switzerland.
- 10) To understand the politics in United Kingdom, USA and Switzerland government comparatively and to know the principles of good governance.
- 11) Develop consciousness of the concepts, ideas and theories that developed in Western country. & western political tradition.
- 12) To understand seminal contribution of western political Thinker to the evolution of political theorizing in western country.
- 13) Students will explain their relevance of Western Political Thoughts to contemporary times.

**PUNYASHLOK AHILYADEVI HOLKAR SOLAPUR UNIVERSITY,
SOLAPUR**

**B.A. Part III, Subject – Political Science
CBCS Pattern Syllabus (w. e. f. June 2021)
SEMESTER- V**

Paper No.	Type	Title of Paper	Lecture + Tutorial	Credits			Marks	UA		CA	
				L	T	Total					
VII	Elective	Government & Politics of Maharashtra	60	3	1	4	50	40	16	10	4
VIII	Elective	Political Sociology	60	3	1	4	50	40	16	10	4
IX	Elective	Introduction to International Politics	60	3	1	4	50	40	16	10	4
X	Elective	Comparative Government & Politics	60	3	1	4	50	40	16	10	4
XI	Elective	Western Political Thought	60	3	1	4	50	40	16	10	4

SEMESTER- VI

Paper No.	Type	Title of Paper	Lecture + Tutorial	Credits			Marks	UA		CA	
				L	T	Total					
XII	Elective	Government & Politics of Maharashtra	60	3	1	4	50	40	16	10	4
XIII	Elective	Political Sociology	60	3	1	4	50	40	16	10	4
XIV	Elective	Introduction to International Politics	60	3	1	4	50	40	16	10	4
XV	Elective	Comparative Government & Politics	60	3	1	4	50	40	16	10	4
XVI	Elective	Western Political Thought	60	3	1	4	50	40	16	10	4
Add on Course: Name of the add on course :Skill Based Course											
Survey And Public Opinion			Lecture + Project/ Report work		Credits		Marks	UA		CA	
			60		4		50	40	16	10	4
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Apart from the above course. The student can chose Swayam/MOOC/NPTL course as a skill based course. ❖ The student can choose the course as a skill based course from the course started by the skill development center of the university. 											

BA III Political Science (CBCS)

SEMESTER V

PAPER VII

Government & Politics of Maharashtra

[Credits: 04 Theory Credit: (03) Marks (40), Tutorials Credit: (01) Marks (10)]

Total Theory Lectures-(60)

Unit no: 1 (15)

Formation of Sanyukta Maharashtra

- a) Sanyukta Maharashtra movement
- b) Obstacles in the formation of Maharashtra

Unit no: 2 (15)

Determinants of Politics of Maharashtra

- a) Social
- b) Economic

Unit no: 3 (15)

Political Parties and Pressure Groups in Maharashtra

- a) Congress
- b) Nationalist Congress Party
- c) Shivsena
- d) Bhartiya Janata Party
- e) Sugar Lobby

Unit no: 4 (15)

Politics of Coalitions in Maharashtra

- a) - its Causes and effects.

बी.ए. भाग - ३, राज्यशास्त्र
सत्र - पाचवे
पेपर सातवा
महाराष्ट्र शासन आणि राजकारण
सुधारित (CBCS) अभ्यासक्रम - जुन २०२१ पासून

Total Theory Lectures-(60)

यूनिट ०१ **(१५)**

संयुक्त महाराष्ट्राची निर्मिती

अ) संयुक्त महाराष्ट्र निर्मितीची चळवळ

ब) महाराष्ट्र निर्मितीतील अडथळे

यूनिट ०२ **(१५)**

महाराष्ट्राच्या राजकारणाचे निर्धारक घटक

अ) सामाजिक

ब) आर्थिक

यूनिट ०३ **(१५)**

महाराष्ट्रातील राजकीय पक्ष आणि दबाव गट

अ) काँग्रेस

ब) राष्ट्रवादी काँग्रेस पार्टी

क) शिवसेना

ड) भारतीय जनता पार्टी

ई) शुगर लॉबी

यूनिट ०४ **(१५)**

महाराष्ट्रातील आघाड्यांचे राजकारण

अ) उद्याची कारणे आणि परिणाम

List of Reference Books:

1. Phadke Y.D. : Politics & Language, Himalaya Publishing House, 1979
2. Usha Thakkar, Mangesh Kulkarni (ed) : Politics in Maharashtra, Himalaya Publishing House, 1995.
3. Lele Jayant : Elite Pluralism and Class Rule, Popular Prakashan, Bombay 1982
4. Frankel & Rao (ed) : Dominance & state power in modern India, Vol. II Oxford University Press (pp. 115 - 211)
5. Baviskar B.S. : The Politics of Development - sugar Co - operatives in Rural Maharashtra, Oxford University Press, 1980
६. पेंडसे लालजी : महाराष्ट्राचे महामंथन, साहित्य संघ प्रकाशन, १९६५
७. बेडेकर दि. के. : संयुक्त महाराष्ट्र
८. गडकरी जयंत : महाराष्ट्र शासनाचे संघटन, महाराष्ट्र शासन प्रकाशन .
९. व्होरा आणि पळशीकर (संपा) : महाराष्ट्रातील सत्तांतर, ग्रंथाली प्रकाशन, १९९६.
१०. पळशीकर, कुलकर्णी (संपा) : सत्तासंघर्ष, समकालीन प्रकाशन, पुणे - २००७.
११. पळशीकर, बिरमल (संपा) : महाराष्ट्राचे राजकारण, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे - २००७ (द्वितीय आवृत्ती)
१२. बेडकिहाळ, सुराणा (संपा) : आजचा महाराष्ट्र, श्रीविद्या प्रकाशन, पुणे.
१३. पळशीकर सुहास : जात व महाराष्ट्रातील सत्ताकारण, सुगावा प्रकाशन, पुणे - २००३
१४. भोळे, बेडकिहाळ (संपा) : बदलता महाराष्ट्र, आंबेडकर आकादमी, सातारा -२००२
१५. सुमंत, पुंडे (संपा) : महाराष्ट्रातील जातीसंस्थाविषयक विचार, प्रतिमा प्रकाशन पुणे -१९९८
१७. जैन अशोक : महाराष्ट्राचे शासन आणि राजकारण, सेठ प्रकाशन, मुंबई -१९९८
१८. शिरसीकर व.मं. : आधुनिक महाराष्ट्राचे राजकारण, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे - १९६० - २०००

BA III Political Science (CBCS)

SEMESTER VI

PAPER XII

Government & Politics of Maharashtra

[Credits: 04 Theory Credit: (03) Marks (40), Tutorials Credit: (01) Marks (10)]

Total Theory Lectures-(60)

Unit no: 1 (15)

Legislative

- a) Legislative Assembly - Composition, Powers and Functions.
- b) Legislative Council- Composition, Powers and Functions.
- c) Law making process.

Unit no: 2 (15)

Executive council & Judiciary

- a) Governor, Chief Minister and Council of Ministers
- b) High Court - Composition, Powers and Functions

Unit no: 3 (15)

Local Self Government :- (Rural)

- a) Zilla Parishad - Composition, Powers and Functions,
- b) Panchayat Samiti - Composition, Powers and Functions,
- c) Gram panchayat - Composition, Powers and Functions,
- d) 73rd Constitutional Amendment.

Unit no: 4 (15)

Local Self Government : - (Urban)

- a) Municipal Corporation - Composition, Powers and Functions
- b) Municipality- Composition, Powers and Functions
- c) 74th Constitutional Amendment

बी.ए. भाग - ३, राज्यशास्त्र
सत्र - सहावे
पेपर बारावा
महाराष्ट्र शासन आणि राजकारण
सुधारित (CBCS) अभ्यासक्रम - जुन २०२१ पासून

Total Theory Lectures-(60)

यूनिट ०१

विधिमंडळ

(१५)

- अ) विधानसभा - रचना, अधिकार व कार्ये
- ब) विधान परिषद- रचना, अधिकार व कार्ये
- क) कायदे निर्मितीची प्रक्रीया.

यूनिट ०२

कार्यकारी मंडळ व न्यायमंडळ

(१५)

- अ) राज्यपाल, मुख्यमंत्री व मंत्रिमंडळ
- ब) उच्च न्यायालय - रचना, अधिकार व कार्ये

यूनिट ०३

(१५)

स्थानिक स्वराज्य संस्था - (ग्रामीण)

- अ) जिल्हा परिषद - रचना, अधिकार व कार्ये
- ब) पंचायत समिती- रचना, अधिकार व कार्ये
- क) ग्रामपंचायत- रचना, अधिकार व कार्ये.
- ड) ७३ वी घटनादुरुस्ती

यूनिट ०४

(१५)

स्थानिक स्वराज्य संस्था - (शहरी)

- अ) महानगरपालिका - रचना, अधिकार व कार्ये
- ब) नगरपालिका- रचना, अधिकार व कार्ये
- क) ७४ वी घटनादुरुस्ती

List of Reference Books:

1. Phadke Y.D. : Politics & Language, Himalaya Publishing House, 1979
2. Usha Thakkar, Mangesh Kulkarni (ed) : Politics in Maharashtra, Himalaya Publishing House, 1995.
3. Lele Jayant : Elite Pluralism and Class Rule, Popular Prakashan, Bombay 1982
4. Frankel & Rao (ed) : Dominance & state power in modern India, Vol. II Oxford University Press (pp. 115-211)
५. गडकरी जयंत : महाराष्ट्र शासनाचे संघटन, महाराष्ट्र शासन प्रकाशन.
६. दर्शनकार अर्जुनराव : पंचायतराज व नागरी प्रशासन, कैलास पब्लिकेशन, औरंगाबाद
७. पळशीकर, कुलकर्णी (संपा) : सत्तासंघर्ष, समकालीन प्रकाशन, पुणे - २००७.
८. पळशीकर, बिरमल (संपा) : महाराष्ट्राचे राजकारण, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे - २००७ (द्वितीय आवृत्ती)
८. बेडकिहाळ, सुराणा (संपा) : आजचा महाराष्ट्र, श्रीविद्या प्रकाशन, पुणे.
९. भोळे भास्कर : भारतीय गणराज्याचे शासन आणि राजकारण, पिंपळापूरे प्रकाशन नागपूर
१०. पाटील वा. भा. : महाराष्ट्रातील स्थानिक स्वराज्य संस्था, प्रशांत पब्लिकेशन, जळगाव.
११. पाटील पी.बी. : पंचायत राज्यव्यवस्था समिती अहवाल
१२. जैन अशोक : महाराष्ट्राचे शासन आणि राजकारण, सेठ प्रकाशन, मुंबई -१९९८
१३. शिरसीकर व.मं. : आधुनिक महाराष्ट्राचे राजकारण, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे - १९६० - २०००

BA III Political Science (CBCS)

SEMESTER V

PAPER VIII

Political Sociology

[Credits: 04 Theory Credit: (03) Marks (40), Tutorials Credit: (01) Marks (10)]

Total Theory Lectures-(60)

Unit no: 1 (15)

Political Sociology

- a) Meaning and Definition,
- b) Nature and Scope of Political Sociology

Unit no: 2 (15)

Approaches to Study Political Sociology

- a) Marxist Approach
- b) System Approach

Unit no: 3 (15)

Political Culture

- a) Meaning and Definition
- b) Nature of Political Culture
- c) Classification of Political culture
- d) Importance of Political Culture.

Unit no: 4 (15)

Political Socialisation

- a) Meaning and Definition
- b) Features of Political Socialisation
- c) Agencies of Political Socialisation
- d) Importance of Political Socialisation

बी.ए. भाग - ३, राज्यशास्त्र

सत्र - पाचवे

पेपर आठवा

राजकीय समाजशास्त्र

सुधारित (CBCS) अभ्यासक्रम - जुन २०२१ पासून

Total Theory Lectures-(60)

यूनिट ०१

(१५)

राजकीय समाजशास्त्र

अ) अर्थ व व्याख्या

ब) राजकीय समाजशास्त्राचे स्वरूप आणि व्याप्ती

यूनिट ०२

(१५)

राजकीय समाजशास्त्राच्या अभ्यासाचे दृष्टिकोण

अ) मार्क्सवादी दृष्टिकोन

ब) व्यवस्थात्मक दृष्टिकोन

यूनिट ०३

(१५)

राजकीय संस्कृती

अ) अर्थ व व्याख्या

ब) राजकीय संस्कृतीचे स्वरूप

क) राजकीय संस्कृतीचे वर्गीकरण (प्रकार)

ड) राजकीय संस्कृतीचे महत्त्व

यूनिट ०४

(१५)

राजकीय सामाजिकरण

अ) अर्थ आणि व्याख्या

ब) राजकीय सामाजिकरणाची वैशिष्ट्ये

क) राजकीय सामाजिकरणाची साधने

ड) राजकीय सामाजिकरणाचे महत्त्व

List of Reference Books:

1. Rush Michael and Alth off : - An Introduction to Political Sociology - Nelsons - 1972
  2. Varma S.P. :- Modern Political theory - Vikas Publication - New Delhi.
  - 3 Bottomere :- Political Sociology
  4. Nashkate :- Contemporary Political Sociology - Black well Publishers UK
  5. Coser Lewis (Ed) :- Political Sociology -(selected Essays) Happer and Row - New york - 1967
  6. Dahl Robert :- Modern Political Analysis
  7. R.T. Jangam :- Text book of Political Sociology
  8. Dr. Pathi :- Political Sociology
  9. Ghai V. R. :- Modern Political Analysis
  10. Patil - Mishra :- Political Sociology, Ideas and Issues
  11. Vatsyayam : - Text book of Political Sociology
  12. S. K. Padhy (Ed) :- Political Sociology
  13. Boottmore T. B. :- Elites and Society -Penguin - 1971
  १४. श. गो. देवगांवकर :- राजकीय समाजशास्त्र - मंगेश प्रकाशन, नागपूर. १५. बी. वाय. कुलकर्णी :- राजकीय समाजशास्त्र - विद्या प्रकाशन, नागपूर
  - १६ डॉ. ना. र. इनामदार व डॉ. पुराणिक :- राजकीय समाजशास्त्र
  १७. डॉ. भा. ल. भोळे :- राजकीय सिध्दांत आणि विश्लेषण - पिंपळापुरे प्रकाशन, नागपूर २००२
  १८. डॉ. चंद्रशेखर दिवाण :- राजकीय सिध्दांत आणि राजकीय विश्लेषण, विद्या प्रकाशन, नागपूर
  १९. डॉ. बाचल वि. मा., गर्दे दि. का. :- आधुनिक राजकीय विश्लेषण - भाग १ व २ कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे - ३०
  २०. प्रा. बोरालकर :- आधुनिक राजकीय विश्लेषण
  २१. ना. र. इनामदार व अलिम वकील :- आधुनिक राजकीय विश्लेषण - पुणे, शुभदा - सारस्वत १९८४
  २२. चि.ग. घांगरेकर, सौ. श्रुती उदय मेहता :- राजकीय समाजशास्त्र, दत्तसन्स प्रकाशन, नागपूर २०००
- हिंदी संदर्भ ग्रंथ -**
१. डॉ. राजेंद्रकुमार शर्मा :- राजनैतिक समाजशास्त्र
  २. डॉ. एम. एम. लवानिया :- राजनैतिक समाजशास्त्र
  ३. डॉ. धर्मवीर :- राजनैतिक समाजशास्त्र

BA III Political Science (CBCS)

SEMESTER VI

PAPER XIII

Political Sociology

[Credits: 04 Theory Credit: (03) Marks (40), Tutorials Credit: (01) Marks (10)]

Total Theory Lectures-(60)

Unit no: 1

(15)

Political Participation

- a) Meaning, Definition and Nature
- b) Means of Political Participation
- c) Different Stages of Political Participation
- d) Influencing Factors of Political Participation

Unit no: 2

(15)

Political Communication

- a) Meaning, Definition and Nature
- b) Karl W. Deutsch's Theory of Communication
- c) Means of Political Communication.
- d) Importance of Political Communication.

Unit no: 3

(15)

Political Elites

- a) Meaning and Definition
- b) Factors responsible for emergence of elites
- c) Pareto's circulation theory of elites
- d) Political Elites and Democracy

Unit no: 4

(15)

Political Change

- a) Meaning, Definition and Nature
- b) Factors influencing of political change
- c) Importance of Political Change

बी.ए. भाग - ३, राज्यशास्त्र

सत्र - सहावे

पेपर तेरावा

राजकीय समाजशास्त्र

सुधारित (CBCS) अभ्यासक्रम - जुन २०२१ पासून

Total Theory Lectures-(60)

यूनिट ०१

(१५)

राजकीय सहभाग

- अ) अर्थ, व्याख्या व स्वरूप
- ब) राजकीय सहभागाची साधने
- क) राजकीय सहभागासंबंधीच्या विविध पातळ्या
- ड) राजकीय सहभागावर प्रभाव पाडणारे घटक

यूनिट ०२

(१५)

राजकीय संसूचन

- अ) अर्थ, व्याख्या व स्वरूप
- ब) राजकीय संसूचनासंबंधीचा कार्ल ड्वाइशचा सिद्धांत
- क) राजकीय संसूचनाची साधने
- ड) राजकीय संसूचनाचे महत्त्व

यूनिट ०३

(१५)

राजकीय अभिजन (राजकीय श्रेष्ठीजन)

- अ) अर्थ व व्याख्या
- ब) राजकीय अभिजनांच्या निर्मितीसाठी जबाबदार असणारे घटक
- क) राजकीय अभिजनांच्या अभिसरणासंबंधीचा पॅरोटोचा सिद्धांत
- ड) राजकीय अभिजन आणि लोकशाही

यूनिट ०४

(१५)

राजकीय बदल (परिवर्तन)

- अ) अर्थ, व्याख्या व स्वरूप
- ब) राजकीय बदलावर प्रभाव टाकणारे घटक
- क) राजकीय बदलाचे महत्त्व

List of Reference Books:

1. Rush Michael and Alth off : - An Introduction to Political Sociology - Nelsons - 1972
  2. Varma S.P. :- Modern Political theory - Vikas Publication - New Delhi.
  - 3 Bottomere :- Political Sociology
  4. Nashkate :- Contemporary Political Sociology - Black well Publishers UK
  5. Coser Lewis (Ed) :- Political Sociology -(selected Essays) Happer and Row - New york - 1967
  6. Dahl Robert :- Modern Political Analysis
  7. R.T. Jangam :- Text book of Political Sociology
  8. Dr. Pathi :- Political Sociology
  9. Ghai V. R. :- Modern Political Analysis
  10. Patil - Mishra :- Political Sociology, Ideas and Issues
  11. Vatsyayam : - Text book of Political Sociology
  12. S. K. Padhy (Ed) :- Political Sociology
  13. Boottmore T. B. :- Elites and Society -Penguin - 1971
  १४. श. गो. देवगांवकर :- राजकीय समाजशास्त्र - मंगेश प्रकाशन, नागपूर. १५. बी. वाय. कुलकर्णी :- राजकीय समाजशास्त्र - विद्या प्रकाशन, नागपूर
  - १६ डॉ. ना. र. इनामदार व डॉ. पुराणिक :- राजकीय समाजशास्त्र
  १७. डॉ. भा. ल. भोळे :- राजकीय सिध्दांत आणि विश्लेषण - पिंपळापुरे प्रकाशन, नागपूर २००२
  १८. डॉ. चंद्रशेखर दिवाण :- राजकीय सिध्दांत आणि राजकीय विश्लेषण, विद्या प्रकाशन, नागपूर
  १९. डॉ. बाचल वि. मा., गर्दे दि. का. :- आधुनिक राजकीय विश्लेषण - भाग १ व २ कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे - ३०
  २०. प्रा. बोरालकर :- आधुनिक राजकीय विश्लेषण
  २१. ना. र. इनामदार व अलिम वकील :- आधुनिक राजकीय विश्लेषण - पुणे, शुभदा - सारस्वत १९८४
  २२. चि.ग. घांगरेकर, सौ. श्रुती उदय मेहता :- राजकीय समाजशास्त्र, दत्तसन्स प्रकाशन, नागपूर २०००
- हिंदी संदर्भ ग्रंथ -**
१. डॉ. राजेंद्रकुमार शर्मा :- राजनैतिक समाजशास्त्र
  २. डॉ. एम. एम. लवानिया :- राजनैतिक समाजशास्त्र
  ३. डॉ. धर्मवीर :- राजनैतिक समाजशास्त्र

BA III Political Science (CBCS)

SEMESTER V

PAPER IX

Introduction to International Politics

[Credits: 04 Theory Credit: (03) Marks (40), Tutorials Credit: (01) Marks (10)]

Total Theory Lectures-(60)

Unit no: 1 (15)

International Politics

- a) Nature and Scope
- b) Idealistic Theories
- c) Realistic Theories

Unit no: 2 (15)

Elements of National Power

- a) Geography, Population, Natural Resources
- b) Leadership, Technology
- c) Ideology, National Character, Morale

Unit no: 3 (15)

Foreign Policy

- a) Objectives
- b) Determinants

Unit no: 4 (15)

Diplomacy

- a) Meaning, Kinds and changing nature
- b) Functions of Diplomats

बी.ए. भाग - ३, राज्यशास्त्र
सत्र - पाचवे
पेपर नववा
आंतरराष्ट्रीय राजकारणाची ओळख
सुधारित (CBCS) अभ्यासक्रम - जुन २०२१ पासून

Total Theory Lectures-(60)

यूनिट ०१	(१५)
आंतरराष्ट्रीय राजकारण	
अ) स्वरूप आणि व्याप्ती	
ब) आदर्शवादी सिद्धांत	
क) वास्तववादी सिद्धांत	
यूनिट ०२	(१५)
राष्ट्रसत्तेचे घटक	
अ) भौगोलिक, लोकसंख्या, नैसर्गिक साधनसंपत्ती	
ब) नेतृत्व, तंत्रज्ञान	
क) विचारधारा, राष्ट्रीय चारित्र्य, मनोधैर्य	
यूनिट ०३	(१५)
परराष्ट्र धोरण	
अ) उद्दिष्टे	
ब) निर्धारक घटक	
यूनिट ०४	(१५)
राजनय	
अ) अर्थ, प्रकार आणि बदलते स्वरूप	
ब) राजनयज्ञांची कार्ये	

List of Reference Books:

1. Hans J. Morgenthau - Politics Among Nations, 6th Edition, New York : Alfred Knopf, 1985.
2. Palmer and Perkins - International Relations, World Community in Transition, Scientific Book Agency, Calcutta 1965.
3. Vinaykumar Malhotra - International Relations, Amol Publications Pvt. Ltd., New Delhi 1999
4. Premlata Sharma - International Relations, Mangaldeep Publication Jaipur,
5. Wright Quincy - Study of International Relations, Times of India Press, Bombay 1970
6. C. B. P. Shrivastav - India and the World, Changing Scenario, Kitab Mahal Allahabad, 2003
7. J. W. Burton - International Relations,
8. Prakash Chandra - International Politics,
९. डॉ. सुनिल दाते - आंतरराष्ट्रीय संबंध व राजकारण, विद्या बुक्स पब्लिशर्स, औरंगाबाद.
१०. डॉ. वसंतकुमार रायपुरकर - आंतरराष्ट्रीय संबंध, मंगेश प्रकाशन, नागपूर.
११. डॉ. वा.भा.पाटील - आंतरराष्ट्रीय संबंध, मंगेश प्रकाशन, नागपूर.
१२. इंदापवार दि. बा.आणि हाशम शेख - प्रचलित विदेशी नीती, मंगेश प्रकाशन, नागपूर.
१३. काशीकर श्री.गो. - आंतरराष्ट्रीय संबंध
१४. डॉ. शैलेंद्र देवळाणकर, समकालीन जागतिक राजकारण, विद्या बुक्स पब्लिशर्स, औरंगपूरा, औरंगाबाद, २०१०.
१५. डॉ. शैलेंद्र देवळाणकर, आंतरराष्ट्रीय संबंध, विद्या बुक्स पब्लिशर्स, औरंगपूरा, औरंगाबाद, २०१०.
१६. डॉ. शैलेंद्र देवळाणकर, भारताचे परराष्ट्र धोरण : सातत्य आणि स्थित्यंतर, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, २००७.
१७. प्रा. अरुणा पेंडसे, प्रा. उत्तरा सहस्रबुद्धे, आंतरराष्ट्रीय संबंध, ओरिएंट लॉगमन, मुंबई, २००८.
१८. डॉ. शैलेंद्र देवळाणकर, संयुक्त राष्ट्रे, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, २००८.

BA III Political Science (CBCS)

SEMESTER VI

PAPER IVX

Introduction to International Politics

[Credits: 04 Theory Credit: (03) Marks (40), Tutorials Credit: (01) Marks (10)]

Total Theory Lectures-(60)

Unit no: 1 (15)

Balance of Power

- a) Meaning and Characteristics
- b) Techniques of Balance of Power
- c) Balance of terror

Unit no: 2 (15)

United Nations

- a) Main Organs - Achievements and failure of U.N.
- b) International Law - Meaning, Sources and Limitations

Unit no: 3 (15)

New World Order

- a) End of cold war and emergence of unipolar world?
- b) Emergence of regional organizations- SAARC, ASEAN and Shanghai Co-operation
- c) Economic Co-operation and WTO, BRICS, International Monetary Fund and World Bank

Unit no: 4 (15)

India's relations with neighboring countries

- a) Pakistan and China
- b) Shrilanka, Bangladesh and Nepal

बी.ए. भाग - ३, राज्यशास्त्र
सत्र - सहावे
पेपर चौदावा
आंतरराष्ट्रीय राजकारणाची ओळख
सुधारित (CBCS) अभ्यासक्रम - जुन २०२१ पासून

Total Theory Lectures-(60)

यूनिट ०१

(१५)

सत्ता संतुलन

- अ) अर्थ आणि वैशिष्ट्ये
- ब) सत्ता संतुलनाची तंत्रे
- क) दहशतीचे संतुलन

यूनिट ०२

(१५)

संयुक्त राष्ट्रे

- अ) प्रमुख घटक, संयुक्त राष्ट्रांचे यशापयश
- ब) आंतरराष्ट्रीय कायदा - अर्थ, उगमस्थाने व मर्यादा

यूनिट ०३

(१५)

नवीन जागतिक व्यवस्था

- अ) शीतयुद्धाची समाप्ती व एकध्रुवीय जगाचा उदय ?
- ब) क्षेत्रीय संघटना - सार्क, आशियान आणि शांघाई को-ऑपरेशन संघटना
- क) आर्थिक सहकार्य - जागतिक व्यापार संघटना, ब्रिक्स, आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी आणि जागतिक बँक

यूनिट ०४

(१५)

भारताचे शेजारील देशांशी संबंध

- अ) पाकिस्तान आणि चीन
- ब) श्रीलंका, बांगलादेश आणि नेपाळ.

List of Reference Books:

1. Hans J. Morgenthau - Politics Among Nations, 6th Edition, New York : Alfred Knopf, 1985.
2. Palmer and Perkins - International Relations, World Community in Transition, Scientific Book Agency, Calcutta 1965.
3. Vinaykumar Malhotra - International Relations, Amol Publications Pvt. Ltd., New Delhi 1999
4. Premlata Sharma - International Relations, Mangaldeep Publication Jaipur,
5. Wright Quincy - Study of International Relations, Times of India Press, Bombay 1970
6. C. B. P. Shrivastav - India and the World, Changing Scenario, Kitab Mahal Allahabad, 2003
7. J. W. Burton - International Relations,
8. Prakash Chandra - International Politics,
९. डॉ. सुनिल दाते - आंतरराष्ट्रीय संबंध व राजकारण, विद्या बुक्स पब्लिशर्स, औरंगाबाद.
१०. डॉ. वसंतकुमार रायपुरकर - आंतरराष्ट्रीय संबंध, मंगेश प्रकाशन, नागपूर.
११. डॉ. वा.भा.पाटील - आंतरराष्ट्रीय संबंध, मंगेश प्रकाशन, नागपूर.
१२. इंदापवार दि. बा.आणि हाशम शेख - प्रचलित विदेशी नीती, मंगेश प्रकाशन, नागपूर.
१३. काशीकर श्री.गो. - आंतरराष्ट्रीय संबंध
१४. डॉ. शैलेंद्र देवळाणकर, समकालीन जागतिक राजकारण, विद्या बुक्स पब्लिशर्स, औरंगपूरा, औरंगाबाद, २०१०.
१५. डॉ. शैलेंद्र देवळाणकर, आंतरराष्ट्रीय संबंध, विद्या बुक्स पब्लिशर्स, औरंगपूरा, औरंगाबाद, २०१०.
१६. डॉ. शैलेंद्र देवळाणकर, भारताचे परराष्ट्र धोरण : सातत्य आणि स्थित्यंतर, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, २००७.
१७. प्रा. अरुणा पेंडसे, प्रा. उत्तरा सहस्रबुद्धे, आंतरराष्ट्रीय संबंध, ओरिएंट लॉगमन, मुंबई, २००८.
१८. डॉ. शैलेंद्र देवळाणकर, संयुक्त राष्ट्रे, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, २००८.

BA III Political Science (CBCS)

SEMESTER V

PAPER X

Comparative Government & Politics

[With reference to the Government and Politics of United Kingdom, USA and Switzerland]

[Credits: 04 Theory Credit: (03) Marks (40), Tutorials Credit: (01) Marks (10)]

Total Theory Lectures-(60)

Unit no: 1 (15)

Comparative Politics

- a) Meaning
- b) Nature and Scope of Comparative Politics

Unit no: 2 (15)

Approaches to the Study of Comparative Politics

- a) Traditional Approach
- b) Structural-Functional Approach
- C) Behavioral Approach

Unit no: 3 (15)

Characteristics of the Constitutions

- a) United Kingdom & USA
- b) Switzerland

Unit no: 4 (15)

Executive

- a) Composition and Functions of executive (United Kingdom, USA and Switzerland)

बी.ए. भाग - ३, राज्यशास्त्र
सत्र - पाचवे
पेपर दहावा
तुलनात्मक शासन आणि राजकारण
(संदर्भ - ब्रिटन, अमेरिका व स्वित्झर्लंड)
सुधारित (CBCS) अभ्यासक्रम - जुन २०२१ पासून

Total Theory Lectures- (60)

यूनिट ०१ **(१५)**

तुलनात्मक राजकारण

अ) अर्थ

ब) तुलनात्मक राजकारणाचे स्वरूप व व्याप्ती

यूनिट ०२ **(१५)**

तुलनात्मक राजकारणाच्या अभ्यासाचे दृष्टिकोन

अ) पारंपरिक दृष्टिकोन

ब) रचनात्मक-कार्यात्मक दृष्टिकोन

क) वर्तनवादी दृष्टिकोन

यूनिट ०३ **(१५)**

राज्यघटनांची वैशिष्ट्ये

अ) इंग्लंड आणि अमेरिका

ब) स्वित्झर्लंड

यूनिट ०४ **(१५)**

कार्यकारी मंडळ

अ) कार्यकारी मंडळाची कार्ये (ब्रिटन, अमेरिका व स्वित्झर्लंड)

List of Reference Books:

1. Harry Eckstein & David E Apter - Comparative Politics, A Reader (New York, The Free Press, 1968)
2. Herman Finer - The Theory and Practice of Modern Government, Methuen & Company, London - 1969.
3. S. R. Maheshwari - Comparative Govt. and Politics, Laxmi Narayan Agrawal, Agra - 1983.
4. V. N. Khanna - Major Political Systems, Chand and Company, Delhi.
5. J. C. Johari - Comparative Politics, Sterling, Delhi
6. J. Blondel - An Introduction to Comparative Government, London, 1969.
7. V. D. Mahajan - Select Modern Governments, S. Chand & Co. Ltd., New Delhi.
८. चि.ग. घांगरेकर - तुलनात्मक राजकीय व्यवस्था, मंगेश प्रकाशन, नागपूर.
९. दि. का. गर्दे - वि. मा. बाचल - आधुनिक राजकीय विश्लेषण, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे
१०. म. द. देशपांडे - शासन संस्था आणि राज्य पध्दती : तौलनिक विचार, महाराष्ट्र विद्यापिठ, ग्रंथ निर्मिती मंडळ, कोल्हापूर, १९७७.
११. प्राचार्य - चंद्रशेखर शास्त्री - प्रमुख देशांची शासनप्रणाली, पायल प्रकाशन, लक्ष्मी नगर, नागपूर - १०
१२. प्रा. सुबोधकुमार ए. काक्रंबे - शासन संस्थांचा तुलनात्मक अभ्यास, राविल पब्लिकेशन्स, सातारा.
१३. डॉ. शुभदा गिरीश रावळ-ठाकरे, तौलनिक राज्यशास्त्र, श्रीनिवास प्रकाशन, पुणे, २००४.
१४. डॉ. शांताराम भोगले, तीन राज्यघटना भाग १, विद्या प्रकाशन, नागपूर, १९९१.
१५. तौलनिक अध्ययन : शासनसंस्था आणि राजकारण, पिंपळापूरे प्रकाशन, नागपूर, २०१०.

BA III Political Science (CBCS)

SEMESTER VI

PAPER XV

Comparative Government & Politics

[With reference to the Government and Politics of United Kingdom, USA and Switzerland]

[Credits: 04 Theory Credit: (03) Marks (40), Tutorials Credit: (01) Marks (10)]

Total Theory Lectures-(60)

Unit no: 1 (15)

Legislature (United Kingdom, USA and Switzerland)

a) Composition and Functions

Unit no: 2 (15)

Judiciary

a) Judicial Review in U.S.A.

b) Independence of Judiciary

Unit no: 3 (15)

Unitary and Federal Systems

a) Characteristics of Unitary Systems

b) Federal Systems of U.S.A. and Switzerland

Unit no: 4 (15)

Party Systems

a) Two Party Systems of U.K. and U.S.A.

b) Multi-Party Systems of Switzerland

बी.ए. भाग - ३, राज्यशास्त्र
सत्र - सहावे
पेपर पंधरावा
तुलनात्मक शासन आणि राजकारण
(संदर्भ - ब्रिटन, अमेरिका व स्वित्झर्लंड)
सुधारित (CBCS) अभ्यासक्रम - जुन २०२१ पासून

Total Theory Lectures-(60)

यूनिट ०१ **(१५)**

कायदेमंडळ (ब्रिटन, अमेरिका आणि स्वित्झर्लंड)

अ) रचना व कार्ये

यूनिट ०२ **(१५)**

न्यायमंडळ

अ) अमेरिकेतील न्यायालयीन पुनर्विलोकन

ब) न्यायालयीन स्वातंत्र्य

यूनिट ०३ **(१५)**

एकात्म व संघराज्य व्यवस्था

अ) एकात्म शासन व्यवस्थेची वैशिष्ट्ये

ब) अमेरिका व स्वित्झर्लंड मधील संघराज्य व्यवस्था

यूनिट ०४ **(१५)**

पक्षपद्धती :

अ) ब्रिटन व अमेरिकेतील द्विपक्ष पद्धती

ब) स्वित्झर्लंड मधील बहुपक्ष पद्धती

List of Reference Books:

1. Harry Eckstein & David E Apter - Comparative Politics, A Reader (New York, The Free Press, 1968)
2. Herman Finer - The Theory and Practice of Modern Government, Methuen & Company, London - 1969.
3. S. R. Maheshwari - Comparative Govt. and Politics, Laxmi Narayan Agrawal, Agra - 1983.
4. V. N. Khanna - Major Political Systems, Chand and Company, Delhi.
5. J. C. Johari - Comparative Politics, Sterling, Delhi
6. J. Blondel - An Introduction to Comparative Government, London, 1969.
7. V. D. Mahajan - Select Modern Governments, S. Chand & Co. Ltd., New Delhi.
८. चि.ग. घांगरेकर - तुलनात्मक राजकीय व्यवस्था, मंगेश प्रकाशन, नागपूर.
९. दि. का. गर्दे - वि. मा. बाचल - आधुनिक राजकीय विश्लेषण, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे
१०. म. द. देशपांडे - शासन संस्था आणि राज्य पध्दती : तौलनिक विचार, महाराष्ट्र विद्यापिठ, ग्रंथ निर्मिती मंडळ, कोल्हापूर, १९७७.
११. प्राचार्य - चंद्रशेखर शास्त्री - प्रमुख देशांची शासनप्रणाली, पायल प्रकाशन, लक्ष्मी नगर, नागपूर - १०
१२. प्रा. सुबोधकुमार ए. काक्रंबे - शासन संस्थांचा तुलनात्मक अभ्यास, राविल पब्लिकेशन्स, सातारा.
१३. डॉ. शुभदा गिरीश रावळ-ठाकरे, तौलनिक राज्यशास्त्र, श्रीनिवास प्रकाशन, पुणे, २००४.
१४. डॉ. शांताराम भोगले, तीन राज्यघटना भाग १, विद्या प्रकाशन, नागपूर, १९९१.
१५. तौलनिक अध्ययन : शासनसंस्था आणि राजकारण, पिंपळापूरे प्रकाशन, नागपूर, २०१०.

BA III Political Science (CBCS)

SEMESTER V

PAPER XI

Western Political Thought

[Credits: 04 Theory Credit: (03) Marks (40), Tutorials Credit: (01) Marks (10)]

Total Theory Lectures-(60)

Unit no: 1 (15)

Plato

- a) Justice
- b) Education
- c) Ideal State

Unit no: 2 (15)

Aristotle

- a) Nature and Classification of States
- b) Citizenship
- c) Revolution

Unit no: 3 (15)

Machiavelli

- a) Human Nature
- b) Role of King
- c) Politics and Morality

Unit no: 4 (15)

Theory of Social Contract

- a) Hobbes -Social Contract Theory
- b) Locke - Social Contract Theory
- c) Rousseau - Social Contract Theory

बी.ए. भाग - ३, राज्यशास्त्र
सत्र - पाचवे
पेपर अकरावा
पाश्चात्य राजकीय विचार
सुधारित (CBCS) अभ्यासक्रम - जुन २०२१ पासून
Total Theory Lectures-(60)

यूनिट ०१ (१५)

प्लेटो

- अ) न्याय
- ब) शिक्षण व्यवस्था
- क) आदर्श राज्य

यूनिट ०२ (१५)

अॅरिस्टॉटल

- अ) राज्याचे स्वरूप व वर्गीकरण
- ब) नागरिकत्व
- क) क्रांती

यूनिट ०३ (१५)

मॅकेव्हेली

- अ) मानवी स्वभाव
- ब) राजाची भूमिका
- क) राजकारण आणि नैतिकता

यूनिट ०४ (१५)

सामाजिक कराराचे सिद्धांत

- अ) हॉब्स - सामाजिक करार सिद्धांत
- ब) लॉक - सामाजिक करार सिद्धांत
- क) रुसो - सामाजिक करार सिद्धांत

List of Reference Books:

1. Francis W. Coker - Recent Political Thought, The World press Pvt. Ltd.,
2. V. D. Mahajan and R. R. Sethi - Recent Political Thought, Premier Publishing Company, Delhi.
3. William Ebenstein - Great Political Thinkers - Plato to the present, Modern Political Thought, The Great Issues, IInd Edition, Oxford and IBH Publishing Company.
4. Radhey Sham Chourasia - History of Western Political Thought Vol. I & II.
5. George H. Sabine - A History of Political Theory, George G. Harrap and Company Ltd., London.
6. Suda J. P. - History of Political Thought.
७. डॉ. ना. य. डोळे - राजकीय विचारांचा इतिहास, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे.
८. प्रा. सुधाकर कुलकर्णी - निवडक राजकीय विचारवंत, विद्याभारती प्रकाशन, लातूर.
९. प्रा. अरविंद शृंगारपूरे - भारतीय तथा पाश्चिमात्य राजकीय विचार, मंगशे प्रकाशन, नागपूर.
१०. डॉ. भा. ल. भोळे - भारतीय आणि पाश्चिमात्य राजकीय विचार, पिंपळापुरे अॅण्ड कं. पब्लिशर्स, नागपूर.
११. प्रा. वा. भा. पाटील - पाश्चिमात्य राजकीय विचारक, मंगेश प्रकाशन, नागपूर.
१२. प्रा. वि. सी. जोशी - प्लेटो आणि अॅरिस्टॉटल यांचे राजकीय तत्वज्ञान, नाथ मुद्रणालय, औरंगाबाद.
१३. प्रा. प. सी. काणे - काही प्रमुख राज्यशास्त्रज्ञ, विद्या प्रकाशन, नागपूर.
१४. डॉ. भा. ल. भोळे - पाश्चिमात्य राजकीय विचारवंत, पिंपळापुरे बुक डिस्ट्रीब्युटर्स, नागपूर.
१५. डॉ. ना. य. डोळे - प्रमम पाश्चिमात्य राजकीय विचारवंत, विद्या बुक्स पब्लिशर्स, औरंगपूरा, औरंगाबाद, १९९९.

BA III Political Science (CBCS)

SEMESTER VI

PAPER XVI

Western Political Thought

[Credits: 04 Theory Credit: (03) Marks (40), Tutorials Credit: (01) Marks (10)]

Total Theory Lectures-(60)

Unit no: 1 (15)

Hegel

- a) Dialectics
- b) State and Civil Society.

Unit no: 2 (15)

Karl Marx

- a) Historical Materialism
- b) Theory of Surplus value
- c) Proletarian Revolution and Communism.

Unit no: 3 (15)

J. S. Mill

- a) Utilitarianism
- b) Concept of Liberty
- c) Representative Government

Unit no: 4 (15)

Harold Laski

- a) Pluralistic Theory of Sovereignty
- b) Liberty and Equality
- c) Democratic Socialism

बी.ए. भाग - ३, राज्यशास्त्र
सत्र - सहावे
पेपर सोहळावा
पाश्चात्य राजकीय विचार
सुधारित (CBCS) अभ्यासक्रम - जुन २०२१ पासून
Total Theory Lectures-(60)

यूनिट ०१ (१५)

हेगेल

- अ) विरोध विकासवाद
- ब) राज्य व नागरी समाज

यूनिट ०२ (१५)

कार्ल मार्क्स

- अ) ऐतिहासिक भौतिकवाद
- ब) अतिरिक्त/श्रम मूल्याचा सिद्धांत
- क) कामगार क्रांती आणि साम्यवाद

यूनिट ०३ (१५)

जे. एस. मिल

- अ) उपयुक्ततावाद
- ब) स्वातंत्र्याची संकल्पना
- क) प्रातिनिधिक शासन

यूनिट ०४ (१५)

हेरॉल्ड लास्की

- अ) सार्वभौमत्वाचा अनेकसत्तावादी सिद्धांत
- ब) स्वातंत्र्य व समता
- क) लोकशाही समाजवाद

List of Reference Books:

1. Francis W. Coker - Recent Political Thought, The World press Pvt. Ltd.,
2. V. D. Mahajan and R. R. Sethi - Recent Political Thought, Premier Publishing Company, Delhi.
3. William Ebenstein - Great Political Thinkers - Plato to the present, Modern Political Thought, The Great Issues, IInd Edition, Oxford and IBH Publishing Company.
4. Radhey Sham Chourasia - History of Western Political Thought Vol. I & II.
5. George H. Sabine - A History of Political Theory, George G. Harrap and Company Ltd., London.
6. Suda J. P. - History of Political Thought.
७. डॉ. ना. य. डोळे - राजकीय विचारांचा इतिहास, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे.
८. प्रा. सुधाकर कुलकर्णी - निवडक राजकीय विचारवंत, विद्याभारती प्रकाशन, लातूर.
९. प्रा. अरविंद शृंगारपूरे - भारतीय तथा पाश्चिमात्य राजकीय विचार, मंगशे प्रकाशन, नागपूर.
१०. डॉ. भा. ल. भोळे - भारतीय आणि पाश्चिमात्य राजकीय विचार, पिंपळापुरे अॅण्ड कं. पब्लिशर्स, नागपूर.
११. प्रा. वा. भा. पाटील - पाश्चिमात्य राजकीय विचारक, मंगेश प्रकाशन, नागपूर.
१२. प्रा. वि. सी. जोशी - प्लेटो आणि अॅरिस्टॉटल यांचे राजकीय तत्वज्ञान, नाथ मुद्रणालय, औरंगाबाद.
१३. प्रा. प. सी. काणे - काही प्रमुख राज्यशास्त्रज्ञ, विद्या प्रकाशन, नागपूर.
१४. डॉ. भा. ल. भोळे - पाश्चिमात्य राजकीय विचारवंत, पिंपळापुरे बुक डिस्ट्रीब्युटर्स, नागपूर.
१५. डॉ. ना. य. डोळे - प्रमम पाश्चिमात्य राजकीय विचारवंत, विद्या बुक्स पब्लिशर्स, औरंगपूरा, औरंगाबाद, १९९९.

Equivalent Subject for Old Syllabus

Sr. No.	Name of the Old Paper	Name of the New Paper
1.	Government & Politics of Maharashtra (Sem- V)	Government & Politics of Maharashtra (Sem- V)
2.	Government & Politics of Maharashtra (Sem- VI)	Government & Politics of Maharashtra (Sem- VI)
3.	Political Sociology (Sem- V)	Political Sociology (Sem- V)
4.	Political Sociology (Sem- VI)	Political Sociology (Sem- VI)
5.	Introduction to International Politics (Sem-V)	Introduction to International Politics (Sem-V)
6.	Introduction to International Politics (Sem-VI)	Introduction to International Politics (Sem-V)
7.	Comparative Government & Politics (Sem-V)	Comparative Government & Politics (Sem-V)
8.	Comparative Government & Politics (Sem-VI)	Comparative Government & Politics (Sem-VI)
9.	Western Political Thought (Sem-V)	Western Political Thought (Sem-V)
10.	Western Political Thought (Sem-VI)	Western Political Thought (Sem-VI)

पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर

मानवविद्या शाखा

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप (Nature of Question Paper)

निवड आधारित श्रेयांकप्रणाली (CBCS)

शैक्षणिक वर्ष १९२०-२१ पासून लागू

	वेळ: २:०० तास
	गुण: ४०
प्रश्न १ ला योग्य पर्याय निवडा (प्रत्येकी १ गुण)	(८ गुण)
Choose the correct Alternative	
प्रश्न २ रा थोडक्यात उत्तरे लिहा (सहा पैकी चार)	(१२ गुण)
Write short answers (any four out of six)	
प्रश्न ३ रा दिर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	(१० गुण)
Broad answers question (any one out of two)	
प्रश्न ४ था दिर्घोत्तरी प्रश्न (पर्याय नाही)	(१० गुण)
Broad answers question (no choice)	

टीप : १) लेखी परीक्षा ४० गुण व अंतर्गत निरंतर मूल्यमापन १० गुण

२) ४० पैकी १६ व १० पैकी ०४ मार्क उत्तीर्ण होण्यासाठी मिळणे आवश्यक आहे.

Add On Course

Name of the add on course

Skill Based Course

SURVEY AND PUBLIC OPINION

Lecture 45-Project/Report work-15

Credits – 4

Course Objective / Outcome:

This course will introduce the students to the principles and practices of public opinion in the context of Indian democracy. It will familiarize the students with how to conceptualize and measure public opinion using quantitative methods. It will develop basic skills relating to the data collection, data analysis and data utilization.

Unit I

Public Opinion: Meaning and Features. Public Opinion and Democracy

Unit II

Representation and Sampling a) Sample- Meaning and Use, Types of Samples

Unit III

Understanding Interview techniques and Questionnaire

Unit IV

Quantitative Data: Meaning, Analysis and Interpretation

Reference Books:

- 1) Gallup G., (1948) A Guide to Public Opinion Polls, Princeton: Princeton University Press
Kalton, (1983) Introduction to Survey Sampling Beverly Hills, Sage Publication.
- 2) Lokniti Team, (2004) 'National Election Study 2004', Economic and Political Weekly, Vol. XXXIX (51).
- 3) Karandikar R., C. Pyne and Y Yadav, (2002) 'Predicting the 1998 Indian Parliamentary Elections', Electoral Studies, Vol. 21
- 4) Erikson R. and K.Tedin, (2011), American Public Opinion, 8th edition, New York, Pearson Longman Publishers.